

Nejstarší ukrajinská literatura – prehistorické období

Literatura na ukrajinském území do 11. století

Schéma rozvoje ukrajinské literatury (Dmytro Čyževskyj)

- ▶ 1. Doba prehistorická (do 11. století)
- ▶ 2. Doba monumentálního stylu (11. století)
- ▶ 3. Doba ornamentálního stylu (12.-13. století)
- ▶ 4. Přechodná doba (14.-15. století)
- ▶ 5. Renesance a reformace (konec 16. století)
- ▶ 6. Baroko (17.-18. století)
- ▶ 7. Klasicismus (konec 18. století – čtyřicátá léta 19. století)
- ▶ 8. Romantismus (konec dvacátých let – počátek šedesátých let 19. století)
- ▶ 9. Realismus (od šedesátých let 19. století)
- ▶ 10. Symbolismus /modernismus/ (počátek 20. století)

Prehistorické období ukrajinské literatury aneb Staroruská (staroukrajinská, staroběloruská) literatura (drevněrusskaja)

- ▶ Vývojový vrchol Kyjevské Rusi spadá do období 10. a 11. století
- ▶ První spisovný východoslovanský jazyk – **staroslověňština** (umělý jazyk na bázi jihoslovanských dialektů)
- ▶ Písmo a jazyk přišly na Rus s **christianizací** za knížete Vladimíra (980-1015)
- ▶ Východoslovanské literatury (ruská, ukrajinská, běloruská) byly v období Kyjevské Rusi geneticky úzce spjaty (konec východoslovanské jednoty – 13. století)
- ▶ Nejstarší datovaný východněslovanský rukopis – *Ostomirovské evangelium* (Остомирове Євангеліє) (1056)
- ▶ Umělá literatura přicházela na Rus s šířením křesťanství (překlady biblických knih)
- ▶ První původní **apokryfní text** na území Kyjevské Rusi – *Chožděnije bogorodicy po mukam* (12. století)

Bible (Písmo svaté, Kniha knih)

- ▶ Sbíрка historických, liturgických, právnických nebo literárních knih (66 knih)
- ▶ Vznik bible v rozmezí 12. století p. n. l. až 2. století n. l.
- ▶ Napsána na třech světadílech, třemi různými jazyky (hebrejšťina, aramejšťina, řečťina)
- ▶ Bibli tvoří dvě části (Starý zákon, Nový zákon)
- ▶ **Starý zákon** – Tóra, Pentateuch, Pět knih Mojžíšových (Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium)
- ▶ **Nový zákon** (čtyři evangelia, skutky apoštolů, epišťoly, Zjevení Janovo)
- ▶ Apokryfy – soubor knih, které nejsou zařazeny do církevního kánonu (např. Nikodémovo evangelium, Apokryf o Jidášovi, Evangelium sv. Tomáše ad.)

Úryvek ze Zografského kodexu (přepsán do cyrilice)

ТАКО ОУБО МОЛИТЕ СѦ ВЪ .. ѠЧЕ НАШЪ . ИЖЕ ЕСИ НА
НЕБЕСЕХЪ . ДА СТИТЬ СѦ ИМА ТВОЕ . ДА ПРИДЕТЬ
црствіе твоє . ДА ВЪДЕТЬ ВОЛѢ ТВОѢ . ЪКО НА ПСИ І
НА ЗЕМЛІИ . ХЛѢБЪ НАШЪ НАСТОѦШТААГО ДЪНЕ ДАЖДЪ
НАМЪ ДНЕСЬ . І ОТЪПОУСТИ НАМЪ ДЛЪГЫ НАША . ЪКО
І МЫ ОТЪПОУШТАЕМЪ ДЛЪЖНИКОМЪ НАШИМЪ . І НЕ
ВЪВЕДИ НАСЪ ВЪ НАПАСТЬ . НЪ ІЗБАВИ НЫ ОТЪ
НЕПРИѢЗНИ . ЪКО ТВОЕ ЕСТЬ црствіе І СИЛА І СЛАВА
ВЪ ВѢКЫ ВѢКОМЪ АМИНЬ ..

Otázky

▶ **Na kolik částí se dělí Bible?**

- ▶ a) dvě části
- ▶ b) tři části
- ▶ c) čtyři části
- ▶ d) pět částí

▶ **Co přikázal Bůh udělat Mojžíšovi?**

- ▶ a) postavit věž
- ▶ b) napsat knihu učení
- ▶ c) pomoci rozvoji nauky
- ▶ d) vyvést Židy ze zajetí

Otázky

- ▶ **S jakým cílem se lidé rozhodli postavit Babylónskou věž?**
- ▶ a) proslavit se
- ▶ b) ukázat vlastní zručnost
- ▶ c) přiblížit se nebi
- ▶ d) ochánit se před Bohem

- ▶ **Třetího dne Bůh stvořil:**
- ▶ a) nebe
- ▶ b) souš a vodu
- ▶ c) dvě velká světla
- ▶ d) stromy a trávu

Otázky

- ▶ **Kolik dnů pršel déšť, který zatopil Zemi?**
- ▶ a) čtyřicet
- ▶ b) sedm
- ▶ c) sto
- ▶ d) padesát

- ▶ **6. Deset přikázání zapsaných na kamenných deskách Bůh předal:**
- ▶ a) Noemovi
- ▶ b) Adamovi
- ▶ c) Šalomounovi
- ▶ d) Mojžíšovi